

Loviisan kiinteistöjen energiatehokkuus ja -säästöt selvitettävä, valtuustoaloite

KV 20.04.2022 § 36

Puheenjohtaja ilmoitti, että allekirjoittaneet valtuutetut (ensimmäinen allekirjoittaja Hanna Hurtta) olivat ennen kokousta ilmoittaneet haluavansa jättää seuraavan aloitteen:

Loviisan kiinteistöjen energiatehokkuus ja -säästöt selvitettävä

IPCC:n uusimmat raportit kertovat, että ikkuna ilmastonmuutoksen aiheuttamien vakavien uhkien estämiseksi on sulkeutumassa. Päästövähennyksiä tulee tehdä kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla ja tehokkainta on vähentää päästöjä siellä, missä niitä aiheutuu paljon. Yksi suurimmista hiilidioksidipäästöjen aiheuttajista Suomessa on rakennusten lämmittäminen, se vie kaikesta Suomessa käytetystä energiasta noin neljäsosan.

Energiaa voi säästää myös kustannustehokkaasti, sillä monet energiansäästötoimet eivät vaadi investointeja. Esimerkiksi laskemalla huonelämpötilaa yhdellä asteella saadaan aikaan noin viiden prosentin päästövähennys. Samalla syntyy myös kustannussäästöjä. Energiatehokkuus ja energian säästäminen ovat siis taloudellisesti kannattavia ratkaisuja, jotka paitsi säästävät kaupungin varoja, myös hillitsevät ilmaston lämpenemistä. Kyseessä on myös turvallisuuspoliittinen kysymys, sillä samalla on mahdollisuus vähentää ulkomailta tuotujen fossiilisten polttoaineiden osuutta energiantuotannossa.

Loviisan kaupungin tulisi selvittää omien kiinteistöjensä energiansäästöpotentiaali ja ryhtyä toimiin, joilla kiinteistöjen energiatehokkuutta saadaan parannettua ja energiaa säästettyä. Huomio tulee kiinnittää myös uudisrakennusten ja peruskorjauskohteiden energiatehokkuuteen. Samalla voisi selvittää aurinkopaneelien asentamisen mahdollisuutta kaupungin kiinteistöjen yhteyteen.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Loviisan kaupunki selvittää omien kiinteistöjensä energiansäästöpotentiaalin ja ryhtyy toimiin kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamiseksi ja energian säästämiseksi.

Liite nro 8.

Päätös

Kun aloite oli jätetty, lähetettiin se kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi hallintosäännön 133 §:n mukaisesti.

- - -

EKIL 23.03.2023 § 66
756/10.03.02.00/2022

Valmistelija

projektinjohtopäällikkö Ulf Blomberg, puh. 0440 555 405

Hanna Hurtta ja kymmenen muuta valtuutettua ovat jättäneet valtuustoaloitteen, jossa toivotaan Loviisan kiinteistöjen energiatehokkuuden ja energiasäästöjen selvittämistä.

Jo pitkään on ollut tapana olettaa, että jokaisen uudisrakennuksen, peruskorjauksen tai korjauksen lähtökohtana on energiatehokkuuden parantaminen. Koko rakennuskantaa ei kuitenkaan ole tarkasteltu järjestelmällisesti ainakaan pitkään aikaan.

Lämmitys tapahtuu mahdollisuuksien mukaan biopohjaisella kaukolämmöllä tai maalämmöllä. Tällä hetkellä kuudessa rakennuksessa on vielä öljylämmitys. Tavoitteena on vaihtaa niiden lämmitys maalämpöön ja korvata vähintään yksi rakennus vuodessa uudella lämmitysjärjestelmällä. Valitettavasti tällä hetkellä näyttää siltä, että tavoitetta ei saavuteta. Lisäksi on useita rakennuksia, joissa on suora sähkölämmitys. Niihin asennetaan ilmalämpöpumppuja sähkönkulutuksen vähentämiseksi. Tässä on vielä paljon energiaa säästettävänä.

Viime talven aikana on myös yritetty laskea lämpötilaa useissa rakennuksissa yhdellä asteella. Valitettavasti monien rakennusten automaattiset järjestelmät eivät mahdollista tätä helposti.

Toinen tärkeä osa on ilmanvaihto. Kaikkiin uusiin ilmanvaihtojärjestelmiin sisällytetään kierrätys, ja mahdollisuuksien mukaan kierrätystä parannetaan vanhoissa järjestelmissä. Yksi tehokkaimmista keinoista säästää energiaa ilmanvaihdossa on rajoittaa mahdollisimman paljon aikaa, jolloin ilmanvaihto on käynnissä tai täydellä teholla. Tässä sisäilmaongelmat ja epäilyt sisäilmaongelmista ovat kuitenkin vaikeuttaneet käyttöaikojen lyhentämistä.

Energiatehokkuutta on mahdollista parantaa myös ilmanvaihdon ja lämmityksen pitkälle kehitetyllä automaatiolla. Harjunrinteen kouluun rakennettu erittäin kehittynyt järjestelmä, johon sisältyi muun muassa hiilidioksidiantureita, osoittautui kuitenkin riittämättömäksi. Siksi uusimmissa hankkeissa ei ole käytetty yhtä kehittynyttä tekniikkaa.

Huonokuntoiset ikkunat ja ovet lisäävät myös huomattavasti energiankulutusta. Valitettavasti on käynyt ilmi, ettei ikkunoita pitäisi vaihtaa uusiin tiiviisiin ikkunoihin ennen kuin talossa on tehokas koneellinen ilmanvaihto lämpökierrätyksellä. Muussa tapauksessa ilmanvaihto ei enää riitä. Siksi huonokuntoiset ikkunat ja ovet pyritään uusimaan tai parantamaan perusteellisesti ilmanvaihtojärjestelmän täyttäessä nykyiset vaatimukset.

Ullakon välipohjat on yleensä jo lisäeristetty niissä taloissa, joissa se voidaan tehdä helposti. Kaupunki ei kuitenkaan yleensä ole parantanut ulkoseinien eristystä. Tässä edetään varovaisesti, jotta ei aiheuteta uusia ongelmia.

Aurinkopaneelien asentaminen on koko ajan kannattavampaa, ja mahdollisuutta asentaa aurinkopaneeleita Loviisan kaupungin omistamien rakennusten katoille on jo aiemmin tutkittu. Valitettavasti aurinkopaneelien asentaminen ei ole vielä kovin kannattavaa, ellei suurinta osaa sähköenergiasta voi käyttää itse. Näin ollen aurinkopaneelien asentaminen kouluihin, jotka muodostavat suurimman rakennusryhmän, ei ole vielä kannattavaa, koska niiden sähkönkulutus on pieni paneelien tuottaessa suurimman osan energiasta.

Päiväkodit ovat yleensä käytössä suurimman osan kesästä, ja olisi luultavasti kannattavampaa asentaa aurinkopaneelit niiden katoille. Edellytyksenä on kuitenkin, että katot ovat sellaisessa kunnossa, että niitä ei tarvitse huoltaa tai uusia seuraavien viidestä kymmeneen vuoden aikana. Valitettavasti tämä rajoittaa asennusta päiväkotien katoille.

Keskeiset hallintorakennukset, kuten kaupungintalo ja Forum, sekä useat muut rakennukset on suojeltu asemakaavalla tai niillä on ympäristöarvoa. Tämän vuoksi aurinkopaneelien asentaminen niiden katoille ei ole toivottavaa. Se vaatisi joka tapauksessa luvan ja valvovan museoviranomaisen lausunnon.

Leirintäalueen uuteen huoltorakennukseen asennetaan parhaillaan aurinkopaneeleita, ja on todennäköistä, että aurinkopaneelit asennetaan myös uuteen päiväkotiin, kun se rakennetaan, vaikka lopullinen päätös tehdään vasta suunnittelun edetessä.

Tulevaisuudessa aina, kun rakennetaan uusi rakennus tai uusitaan vanha katto, olisi tutkittava huolellisesti mahdollisuus asentaa samalla aurinkopaneelit. Muuten aurinkopaneelien asentaminen ei ole vielä kannattavaa, ellei kaupungilla ole ylimääräistä investointirahaa. Ympäristönäkökulmasta voi kuitenkin olla perusteltua asentaa aurinkopaneelit esimerkiksi koulujen katoille, kunhan rahoitus järjestetään.

Loviisan kiinteistöissä on paljon potentiaalia säästää energiaa. Tilapalvelun nykyisellä henkilökunnalla, ja tuskin edes kun henkilökunta on täysmääräinen, ei ole mahdollisuutta tehdä energiaselvitystä kaikista Loviisan kaupungin kiinteistöistä. Toisaalta on paljon konsultteja, jotka tekevät sen mielellään, kunhan rahoitus järjestyy. Konsulttiselvityksenkin tekeminen vaatii tilapalvelun henkilökunnalta melko paljon työtä. Siksi tutkimuksen tilaaminen ei ole tällä hetkellä ajankohtaista.

Liite 39
valtuustoaloite

Esittelijä	Elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen johtaja Sari Paljakka
Ehdotus	Elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta hyväksyy osaltaan vastauksen ja ehdottaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että ne hyväksyvät vastauksen ja toteavat aloitteen loppuun käsitellyksi.
Päätös	Elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta hyväksyi osaltaan vastauksen ja ehdottaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että ne hyväksyvät vastauksen ja toteavat aloitteen loppuun käsitellyksi, sillä lisäksi, että kaupunginvaltuusto päätti äsken, että Loviisa liittyy HINKU-verkostoon. Yksi HINKU-kriteereistä on kunta-alan energiatehokkuussopimuksen toimenpiteisiin ja tavoitteisiin sitoutuminen. Tämä edellyttää myös, että energiatehokkuusasioita selvitetään ja parannetaan.
